

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 • 50 • 2009

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA

MÁSODIK SZEKCIÓ

TALABÉR kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(37376/05. sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2009. szeptember 29.

*Ezen határozat az Egyezmény 44. Cikkének 2. bekezdésében foglalt
köörülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.*

A Talabér kontra Magyarország ügyben,
az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként
tartott ülésén, melynek tagjai voltak:
Françoise Tulkens, *Elnök*,
Ireneu Cabral Barreto,
Vladimiro Zagrebelsky,
Danutė Jočienė,
Dragoljub Popović,
Sajó András,
Nona Tsotsoria, *bírák*
és Françoise Elens-Passos, *Hivatalvezető-helyettes*
2009. szeptember 8-i zárt ülésén lefolytatott tanácskozását követően
az azon időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy, a Magyar Köztársaság ellen benyújtott kérelem (37376/05. sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény („az Egyezmény”) 34. Cikke alapján egy magyar állampolgár, Talabér Attila József („a kérelmező”) 2005. október 6-án terjesztett a Bíróság elé.

2. A kérelmezőt Békés Á., Budapesten praktizáló ügyvéd képviselte. A Magyar Kormányt („a Kormány”) dr. Höltszl Lipót Képviselő képviselte az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumból.

3. A kérelmező azt állította, hogy a fellebbviteli bíróság az Egyezmény 6. Cikkének 1. és 3. bekezdését megsértve anélkül hagyta helyben elítélő ítéletét, hogy ő vagy az ügyvédje jelen lehetett volna az ülésen.

4. 2008. szeptember 24-én a Bíróság úgy határozott, hogy közli a panaszt a Kormánnyal. Az Egyezmény 29. Cikkének 3. bekezdése alapján arról is döntés született, hogy a kérelem érdemét és elfogadhatóságát együtt vizsgálja meg a Bíróság.

A TÉNYEK

I. AZ ÜGY KÖRÜLMÉNYEI

5. A kérelmező 1953-ban született és Budapesten él.

A. Az ügy körülményei

6. 2003 novemberében a Budapest I-XII. Kerületi Ügyészség vádat emelt a kérelmező ellen garázdaság és rongálás miatt, amely bűncselekmények három évi szabadságvesztéssel büntetendők.

7. A Budai Központi Kerületi Bíróság 2004. január 22-én, március 28-án és április 28-án tárgyalást tartott. Az utóbb említett időpontban a bíróság rongálás elkövetésében bűnösnek találta a kérelmezőt, s 90000 forint (megközelítőleg 337 euró) pénzbüntetésre ítélte. A Kerületi Bíróság okirati bizonyítékokra, szakértői véleményre, tanúvallomásokra és a kérelmező vallomására támaszkodott.

8. A kérelmező az ítélet megalapozatlan voltára hivatkozva felmentésért fellebbezett, és nyilvános tárgyalás tartását kérte a bíróságtól. A Fővárosi Főügyész is fellebbezett, a tényállás hiányosságaira figyelemmel az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és a Kerületi Bíróság új eljárásra utasítását kérve a bíróságtól.

9. A Fővárosi Bíróság arról tájékoztatta a kérelmező ügyvédjét, hogy a fellebbezési kérelmet zárt ülésen bírálja el. Válaszában az ügyvéd további érveket hozott fel, s ismételten nyilvános tárgyalás tartását kérte a bíróságtól.

10. 2005. április 7-én a Fővárosi Bíróság zárt ülést tartott, és helyben hagyta a kérelmező elítélését. A kérelmező, az ügyvéd és az ügyész nem volt jelen az ülésen.

11. A Fővárosi Bíróság az eljárás egészét felülvizsgálta, és megállapította annak törvényes voltát. Továbbá megállapította, hogy az új büntetőeljárásról szóló törvény 351. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás nem volt megalapozatlan, ilyen módon további bizonyítás felvétele nélkül is alkalmas volt fellebbviteli felülvizsgálatra.

12. A Fővárosi Bíróság ugyanakkor a rendelkezésére álló ügyiratok alapján módosította az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást. Ítéletének meghozatalakor a bíróság a módosított tényállásra támaszkodott.

B. Releváns hazai jog

13. Az [új] büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény releváns része kimondja:

346. §

„...(3) Fellebbezésnek jogi és ténybeli okból van helye.”

351. §

„(1) A másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan ...

(2) Az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, ha

a) a tényállás nincs felderítve,

b) az elsőfokú bíróság nem állapított meg tényállást, vagy a tényállást hiányosan állapította meg,

c) a megállapított tényállás ellentétes az iratok tartalmával,

d) az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett.”

353. §

„... (2) Az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlanságának kiküszöbölése végett bizonyításnak akkor van helye, ha a megállapított tényállás nincs felderítve vagy hiányos. A bizonyítás felvételére ... tárgyalást kell kitűzni.”

360. § (2005. május 26-ig hatályos szöveg¹)

„(1) A tanács elnöke az ügy érkezésétől számított harminc napon belüli határrapra a fellebbezés elbírálására tanácsulást, nyilvános ülést vagy tárgyalást tűz ki...”

361. §

„(1) A másodfokú bíróság nyilvános ülést tart, ha a megalapozatlanság esetén a hiánytalan, illetőleg a helyes tényállás az iratok tartalma vagy ténybeli következtetés útján megállapítható, illetőleg ha az ügyben a büntetéskiszabási körülmények további tisztázása érdekében a vádlott meghallgatása szükséges.

(2) A másodfokú bíróság azt, akinek a meghallgatását szükségesnek tartja, nyilvános ülésre idézi ...”

362. §

„(1) A másodfokú bíróság a nyilvános ülésről értesíti az ügyészt, továbbá - ha az idézésükre nem került sor - a vádlottat, a védőt ...”

363. §

„(2) Bizonyítás felvételére ... tárgyalást kell kitűzni.”

405. §

„(1) Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha ...

---

¹ Ezen időpontban az Alkotmánybíróság alkotmányellenesség miatt megsemmisítette a rendelkezést.

c) a bíróság határozatának meghozatalára a 373. § (1) bekezdésének II-IV. pontjában meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.”

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. ÉS 3.(c) BEKEZDÉSEINEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE (NYILVÁNOS TÁRGYALÁS HIÁNYA)

14. A kérelmező panaszolta, hogy a fellebbviteli bíróság az Egyezmény 6. Cikkének 1. és 3. bekezdéseiben számára biztosított, védelemhez fűződő jogokat megsértve zárt ülésen, a kérelmező, illetve ügyvédjének jelenléte nélkül hagyta helyben elítélését. A 6. Cikk 1. és 3. bekezdésének releváns része kimondja:

1. Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét ... bíróság tisztességesen nyilvánosan ... tárgyalja, és hozzon határozatot ... az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően...

3. Minden bűncselekménnyel gyanúsított személynek joga van, legalább arra, hogy ...

c) személyesen, vagy az általa választott védő segítségével védekezhessék, és ha nem állnak rendelkezésre eszközök védő díjazására, amennyiben az igazságszolgáltatás érdekei ezt követelik meg, hivatalból és ingyenesen rendeljenek ki számára ügyvédet;

d) kérdéseket intézzen, vagy intéztessen a vád tanúihoz, és kieszközölhesse a mentő tanúk megidézését és kihallgatását ugyanolyan feltételek mellett, mint ahogy a vád tanúit megidézik, illetve kihallgatják;...”

15. A Kormány vitatta az állítást.

A. Elfogadhatóság

16. A Bíróság megjegyzi, hogy a panasz nem nyilvánvalóan megalapozatlan az Egyezmény 35. Cikkének 3. bekezdése szerinti értelemben. Továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

17. A kérelmező hangsúlyozta, hogy tisztességes eljáráshoz való jogát csorbította az a tény, hogy a másodfokú bíróság zárt ülésen hagyta helyben elítélését.

18. A Kormány fenntartotta, hogy mind a kontradiktórius eljárás, mind a „fegyveregyenlőség” elvét tiszteletben tartották az ügyben, mivel a

kérelmezőnek és védőügyvédjének is lehetőségében állt, hogy az ügyész által előterjesztett nyilatkozatokat és bizonyítékokat tanulmányozza, és kérdéseket intézzon a tanúkhöz és a szakértőkhöz. Mindent egybevetve a kérelmező nem volt megfosztva semmilyen olyan eljárásjogi eszköztől, amely a vád számára rendelkezésre állt.

19. Különösen a *Constantinescu v. Romania* ügyben hozott ítéletre (no. 28871/95, § 55, ECHR 2000-VIII) hivatkozva a Kormány hangsúlyozta: az első eldöntendő kérdés az, hogy a Fővárosi Bíróságnak jogkérdésekről vagy ténykérdésekről kellett-e döntenie, azaz teljes körűen felül kellett-e vizsgálnia a kérelmező ellen indított eljárást. Ezzel összefüggésben meg kell jegyezni, hogy a fellebbviteli bíróság reformatórius jogköre nagyon korlátozott, mivel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás alapján hozza meg döntését, s bizonyítást csak akkor folytat le, ha az elsőfokú ítélet megalapozatlan, s a ténybeli hiányosságok kiküszöbölése széleskörű bizonyítás lefolytatása nélkül nem lehetséges. Ha azonban ez szükségessé válik, akkor a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezi, s az alsóbb fokú bíróságot új eljárásra és a tényállás kiegészítésére, illetve újabb bizonyítás felvételére utasítja.

20. A Kormány hangsúlyozta, hogy a jelen ügyben a Fővárosi Bíróság nem találta megalapozatlannak az elsőfokú ítéletet, s nem látta szükségesnek bizonyítás felvételét, vagy a kérelmező személyes meghallgatását. Más olyan ügyektől eltérően, amelyekkel a Bíróság foglalkozott (vö. *Constantinescu v. Romania*, *op. cit.*, § 58; *Botten v. Norway*, judgment of 19 February 1996, *Reports of Judgments and Decisions* 1996-I, § 50), a kérelmező ügyében nem merültek fel olyan különleges körülmények, amelyek a terhelt fellebbviteli bíróság általi meghallgatását szükségessé tették volna. Sem a bűncselekmény jellege, sem a bizonyítékok természete nem tette feltétlenül szükségessé a kérelmező meghallgatását a másodfokú bíróság előtt: szavahihetősége nem bírt döntő jelentőséggel a bizonyítékok értékelésénél. Végül a Kormány rámutatott arra, hogy a fent említett esetektől eltérően – amelyekben a terhelt bűnösségét első ízben a másodfokú bíróság állapította meg – a másodfokú bíróság csupán felülvizsgálta az elsőfokú ítéletet, amely már elítélte a kérelmezőt. Ilyen körülmények között nem volt szükség nyilvános tárgyalás tartására.

21. A kérelmező fenntartotta: még ha a „fegyveregyenlőség” elvét tisztelőben is tartották annyiban, hogy sem ő, sem a vád képviselője nem volt jelen a másodfokú eljárásban, attól az eljárás egésze még nem vált tisztességesse, mivel a bíróság csak akkor tekinthet el a tárgyalástól, ha a terhelt lemond erről a jogáról. Mivel a jelen ügyben a terhelt tárgyalást kért, s a Fővárosi Bíróságnak jogában állt mind tény-, mind jogkérdésekről döntenie, nyilvános tárgyalást kellett volna tartani ahhoz, hogy a 6. Cikk által támasztott követelmények teljesüljenek.

22. A kérelmező azt is hangsúlyozta, hogy a Fővárosi Bíróság elsőfokú határozatot helyben hagyó ítélete érdemi határozat volt. Mivel meghozatalára zárt ülésen került sor, ez valójában egyfokú eljárásra fokozta le a tárgyalási szakaszt. Végül a kérelmező a Bíróság esetjogára hivatkozott, amely – különösen a nyilvános tárgyalás kötelezettségét illetően – ugyanazon biztosítékok alkalmazását követeli meg a fellebbezési eljárás során, mint amelyek az elsőfokú eljárás során alkalmazandók.

23. A Bíróság mindig is azt tartotta, hogy a szóbeli és nyilvános tárgyalás a 6. Cikk 1. bekezdése alapján védett, alapvető elv. Ez az elv különösen büntető kontextusban fontos, ahol első fokon általában olyan bíróság szükséges, amely teljes mértékben eleget tesz a 6. Cikk által támasztott követelményeknek (ld. *Findlay v. the United Kingdom*, judgment of 25 February 1997, *Reports of Judgments and Decisions* 1997-I, § 79), s ahol a kérelmezőnek joga van arra, hogy ügyét „meghallgassák”, és lehetősége van – többek között – arra, hogy saját védelmére bizonyítékokat terjesszen elő, meghallgassa az ellene felhozott bizonyítékokat, s kérdéseket illetve keresztkérdéseket intézzon a tanúkhöz.

24. A Bíróság nem zárja ki, hogy a büntetőjogi szférában lehetnek olyan, rendes bíróság vagy törvényszék elé kerülő kérdések, amelyek természete nem igényel szóbeli tárgyalást. Annak ellenére, hogy a büntetőjogi felelősséget megállapító, büntető és elrettentő szankciókat kiszabó büntetőeljáráshoz bizonyos fokú súlyosság tapad, nyilvánvalóan vannak olyan büntető ügyek, amelyek nem járnak jelentős stigmával (ld. *Jussila v. Finland* [GC], no. 73053/01, § 43, ECHR 2006-...).

25. A Bíróság mindazonáltal úgy véli, hogy büntetőjogi vádak elbírálása során a terhelt személyes meghallgatása kell, hogy főszabály legyen. Az ezen elvtől való bármely eltérésnek kivételesnek kell lennie, és megszorító értelmezés alá kell esnie. A szóbeli tárgyalás hiánya másodfokon több büntetőügyben jogsértés megállapításához vezetett (ld. *Ekbatani v. Sweden*, 26 May 1988, § 25, Series A no. 134; *Helmers v. Sweden*, judgment of 29 October 1991, Series A no. 212-A, § 31–32; *Kremzow v. Austria*, judgment of 21 September 1993, Series A no. 268-B, § 58–59; *Botten v. Norway*, cited above, § 39; *Belziuk v. Poland*, judgment of 25 March 1998, *Reports* 1998-II, § 38–40; *Constantinescu*, cited above; *Sigurþór Arnarsson v. Iceland*, no. 44671/98, § 30, 15 July 2003; and *Csikós v. Hungary*, no. 37251/04, ECHR 2006-... (kivonatok)).

26. Igaz, a *Fejde v. Sweden* (judgment of 29 October 1991, Series A no. 212-C, § 33) ügyben nem került megállapításra a kérelmező védelemhez fűződő jogainak a megsértése, holott a fellebbviteli bíróság nem tartott szóbeli tárgyalást. A Bíróság szerint azonban az az ügy – a kérelmező terhére rótt bűncselekmény csekély voltára, és a büntetés fellebbezés folytán történő súlyosbításának tilalmára figyelemmel – főszabály alóli indokolt kivételt jelentett.

27. A Bíróság azonban meg van győződve arról, hogy a jelen kérelem nem esik a *Fejde*, illetve a *Jussila* ügyekben lefektetett kivételek alá, s hogy arra a másodfokú bíróságot tárgyalás tartására kötelező főszabályt kell alkalmazni. A Bíróság nevezetesen azért helyezkedik erre az álláspontra, mert a kérelmező ellen felhozott vádak – garázdaság és rongálás – vitathatatlanul a büntetőjog magvához tartoznak. Továbbá, a kérelmező számára a tét szabadságvesztés volt, még akkor is, ha a tényleges büntetés csak pénzbüntetés lett; ilyen módon az ügy jelentős stigmával járt.

28. Továbbá, mivel fellebbezésében a kérelmező felmentését kérte, a Bíróság számára – a szóban forgó bűncselekmények természetére figyelemmel – a szavahihetőség fontossága is felmerül. Következésképpen azok a megfontolások, amelyekre a Fővárosi Bíróság támaszkodott, alkalmasak voltak a kérelmező személyiségével és jellemével is kapcsolatos kérdések felvetésére, ezért a kérelmezőt közvetlenül meg kellett volna hallgatni (ld. fent hivatkozott *Kremzow*, § 67). A Bíróság azt is megjegyzi, hogy a kérelmező kifejezetten kérte, hogy a fellebbviteli bíróság nyilvános, szóbeli tárgyalást tartson.

29. A Bíróság megjegyzi, hogy a Fővárosi Bíróság teljes körű felülvizsgálatot hajtott végre, s a kérelmező bűnösségének kérdését újból elbírált. A Bíróság különösen felhívja a figyelmet arra a tényre, hogy a fellebbviteli bíróság megváltoztatta az elsőfokú bíróság tényállását, s új ténybeli alapra támaszkodott. Ebben a vonatkozásban irreleváns, hogy a teljes felülvizsgálat eredményeként a Fővárosi Bíróság ugyanarra a következtetésre jutott, mint az elsőfokú bíróság, és az érdemet illetően változtatás nélkül helyben hagyta az elsőfokú bíróság határozatát. Összegezve, a Bíróság nincs meggyőződve arról, hogy a tárgyalástól való eltekintés másodfokon összhangban állt a tisztességes tárgyalás követelményeivel.

30. Ezért az Egyezmény 6. Cikkének a 6. Cikk 3.(c) bekezdésével együtt olvasott 1. bekezdését megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

31. Az Egyezmény 41. Cikke kimondja:

“Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

32. A kérelmező (a kiszabott pénzbüntetéssel megegyező mértékű) 90000 forint vagyoni kártérítést, és 300000 forint (megközelítőleg 1125 euró) nem vagyoni kártérítést követelt igazságos elégtételként.

33. A Kormány túlzottnak találta a kérelmező igényét.

34. A Bíróság elutasítja a vagyoni kártérítés iránti igényt, de úgy véli, hogy a kérelmező nem vagyoni kárt szenvedett. Ezért méltányossági alapon 1000 eurót ítél meg számára ilyen címen. A Bíróság továbbá megjegyzi, hogy ha – a jelenlegi ügghöz hasonlóan – valamely egyént bíróság olyan eljárásban ítél el, amely nem tesz eleget a tisztességesség Egyezmény által támasztott követelményének, akkor a kérelemre lefolytatott perújítás vagy felülvizsgálat elvileg megfelelő jogorvoslatot jelent a jogsértésre (ld., *mutatis mutandis*, *Öcalan v. Turkey* [GC], no. 46221/99, § 207-210, ECHR 2005-IV).

B. Költségek és kiadások

35. A kérelmező 360000 forintot (megközelítőleg 1350 eurót) követelt a Bíróság előtt felmerült költségek és kiadások megtérítésére. Részletes elszámolást nyújtott be az ügyvédje által felszámított munkaórákról, amely szerint az ügyvéd 100 eurónak megfelelő értékű forint óradíj mellett 13,5 munkaórát fordított az ügyre (3 óra konzultáció az ügyféllel, 1,5 óra ügyirat tanulmányozás, 2,5 óra esetjog tanulmányozás és 6,5 óra beadványkészítés).

36. A Kormány vitatta az igényt.

37. A Bíróság esetjoga szerint a kérelmező annyiban jogosult a költségek és kiadások megtérítésére, amennyiben bizonyítja, hogy azok ténylegesen és szükségszerűen merültek fel, és összegüket tekintve ésszerűek. A jelen ügyben a Bíróság – a birtokában lévő információkra és a fenti kritériumokra figyelemmel – a teljes követelt összeg megítélését tartja ésszerűnek.

C. Késedelmi kamat

38. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális kölcsönkamatán kell alapulnia, amelyhez további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. Elfogadhatóvá *nyilvánítja* a kérelmet;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 6. Cikkének a 6. Cikk 3.(c) bekezdésével együtt olvasott 1. bekezdését megsértették;
3. *Megállapítja*:

(a) hogy az alperes Államnak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. Cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a kérelmező számára

(i) nem vagyoni kár tekintetében 1000 (ezer) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét;

(ii) költségek és kiadások tekintetében 1350 (ezerháromszázötven) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét

kell kifizetnie nemzeti valutában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával;

(b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2009. szeptember 29-én, a Bíróság Eljárási Szabályzata 77. § 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Françoise Elens-Passos
Hivatalvezető-helyettes

Françoise Tulkens
Elnök